

De Lofzangen van de Kerk in de maand Kiahk

"Wij verheffen u met waardigheid samen met Elisabeth uw nicht, zeggende:
Gezegend bent u onder de vrouwen en gezegend zij de vrucht van uw schoot"
Respons van het Heilige Evangelie op de laatste twee zondagen van Kiahk.

Laat ik toch dat wondere verschijnsel gaan bezien (Exodus 3:3)

Gedurende deze dagen bereidt de hele kerk zich voor op de komst van de Mensgeboren Zoon van God. Dit is de wonderbaarlijkste gebeurtenis uit de geschiedenis, maar overigens ook de gebeurtenis die invloed heeft gehad op de hele schepping en het heeft de geschiedenis van de mensheid verdeeld in twee periodes, namelijk "voor Christus" en "na Christus". Deze benaming is zowel bij Christenen als niet-Christenen in gebruik.

Eén van de belangrijkste symbolen voor de Goddelijke Menswording uit het oude testament is de bijzondere verschijning aan Mozes, de grote profeet, op de berg Horeb. *Daar verscheen hem de Engel des Heren als een vuurvlam midden uit een braamstruik. Hij keek toe, en zie, de braamstruik stond in brand, maar werd niet verteerd. Mozes nu zei: "Laat ik toch dat wondere verschijnsel gaan bezien, waarom de braamstruik niet verbrandt"* (Exodus 3:2,3).

Deze verschijning heeft Mozes doen verwonderen en het heeft hem geprikkeld om te naderen en vol met vrees, nederigheid en verlangen wendde hij zich erheen om het verschijnsel te bezien. En een stem riep dat hij zijn schoenen uit moest doen, want dit is heilige grond.

Waarlijk beleeft de kerk dit gedurende deze dagen. Wanneer de gelovigen regelmatig de kerk bezoeken en de gebeden volgen, zullen deze diep doordringen en zichzelf zullen ook deze gevoelens des te meer met hun geest ervaren. En de kerk bereidt hen voor met heel hun verstand en gedachten en hart op het leven met de waarlijke komst. Dit is een geheimenis die het verstand te boven gaat **"God verschijnt in het lichaam"** (1 Timotheus 1:16). Hoe wonderbaarlijk is deze gebeurtenis, de God die voor alles was, de Eeuwige, de Almachtige Schepper, daalde neder om vervolgens als Mens geboren te worden uit de schoot van een maagd.

De maand Kiahk

Dit is de vierde maand volgens de Koptische kalender. Op de 29ste dag van deze maand wordt het gezegende kerstfeest gevierd, dit komt overeen met 7 januari. Tijdens de vier zondagen van de maand Kiahk, voorafgaande aan het gezegende kerstfeest, kan men het wonderbaarlijke verhaal van de geboorte volgen, tijdens de kerklezingen van het heilige Evangelie. Hierbij wordt het eerste hoofdstuk uit het Evangelie van Sint Lucas verteld in vier delen, waarbij in elke week één van de volgende belangrijke gebeurtenissen genoemd wordt:

1. **De aankondiging van de geboorte van Johannes de Doper**, de voorloper, die de weg voor de Here voorbereidt.
2. **De aankondiging van de geboorte van de Here Jezus** en de verlossing van de hele wereld, gehoorzaamd door de reine Maagd.
3. **Het bezoek van de Maagd aan Elisabeth** en het kind sprong op in de schoot van zijn moeder en Johannes knielde voor Christus.
4. **Zacharias, de vader van Johannes de doper**, die vervuld was met de Heilige Geest, zegende God, die omzag en verlossing heeft gebracht.

Het vasten voor kerst

Dit is een periode van voorbereiding op de geboorte van de Verlosser en het bedraagt 40 dagen (daarop zijn nog eens 3 dagen toegevoegd die het volk gevast heeft voor de verplaatsing van de moqattam berg in de tiende eeuw). Zoals Mozes 40 dagen gevast heeft alvorens de tien geboden, die geschreven waren met de vinger Gods, te ontvangen, zo vasten ook wij 40 dagen, maar wij ontvangen het Vleesgeworden Woord van God. Nu rest het de gelovigen om de vele uren tijdens deze periode van voorbereiding met lofprijzing en aanbidding te doorbrengen omwille van Zijn grote genade. Elke gelovige zou het verlangen moeten hebben om het wondere verschijnsel te gaan bezien... en de gebeurtenissen binnen de kerk gedurende deze dagen, zijn een gelegenheid om de bezigheden van de wereld achter te laten en om met de kerk deel te nemen aan de lofprijzingen die deze maand geboden worden. Moge het een bron van troost, vreugde en vrede voor ons zijn.

Mijn mond is vervuld met Uw lof, de ganse dag met Uw heerlijkheid (Psalm 71:8)

Zo heeft David de Here geprezen: **Zevenmaal daags loof ik U om uw rechtvaardige verordeningen** (psalm 119:164) en dit toont de betekenis van het getal 7, wat verwijst naar de volmaaktheid. Daarom heeft de kerk in de Agbeya's de gebeden van de zeven uren opgenomen, die over de hele dag verlopen.

Een andere verwijzing naar de betekenis van dit getal vindt men terug in de ritus van de benaming van de maand Kiahk, die ookwel bekend staat als 7 & 4. Er worden namelijk 7 theotokia's (theotokia = een lofprijzing van de moeder Gods) gezegd, evenveel als de dagen van de week, en zij duiden op het belang van een regelmatige aanbidding en de dagelijkse lofprijzing, en er worden 4 Hoosen (Hoos = een lofprijzing uit de Bijbel) gezegd.

De ziel die de liefde van de Heer geproefd heeft, houdt nooit op met het aanroepen van Zijn heilige Naam, in elke situatie, dit is de ervaring wanneer men voortdurend bidt.

De kerk biedt ons een mooie kans om de vier nachten van zaterdag op zondag voor het Hoogefeest van het Kerst door te brengen met lofprijzing en troost zonder verzadiging, en lofzang en liederen vol met hemelse melodieën. Ieder die regelmatig aanwezig is bij deze gelegenheden, en de dagelijkse zorgen en bezigheden achter zich laat, zal waarlijke rust vinden tussen de Handen van God en zal door de

doordringende melodiën en heilige hymnen vervoerd worden naar de hoogste niveaus van het spirituele leven. Hij zal de kerk sterk in de Heer uitlopen en met David de psalmist kunnen zeggen: ***Ik zal de weg Uwer geboden lopen*** (Psalm 119:32).

De volgorde van de heilige middernachtdienst ziet er het hele jaar door als volgt uit: als eerste de Inleiding tot de lofprijzing van Middernacht die begint met de woorden: “Sta op, kinderen van het licht, om te prijzen de Heer van de machten”. Dan komt de eerste van vier lofprijzingen (in het Koptisch “Hoos”) en dit is Exodus 15 het lied van Mozes, gevolgd door een uitleg (in het Koptisch “Lobsh ”). Dan de tweede Hoos (Psalm 136) en de lobsh, vervolgens de derde Hoos (de lofzang van de drie Knapen in de brandende oven) en de psalie (verheerlijking) voor de drie heilige knapen. Daarna de gedachtenis der heiligen, doxologieën en de vierde hoos, de psalie van de betreffende dag en de theotokie. De ritus van de middernachtdienst in de maand Kiahk is echter rijkelijk gevuld en uitgebreider, en iedere aanwezige kan er geen genoeg van krijgen. Hierna volgt een beknopte uitleg van de basisvolgorde en de aanvullende hymnen, lofzangen en lezingen die in het boek de heilige Psalmodie van Kiahk zijn opgenomen.

Lofzangen gebaseerd op de psali's en de theotokie.

Er is veel lofzangen gebaseerd op iedere theotokia, de melodiën van deze lofzangen zijn verdeeld in twee grote groepen.

1. **Een psali Adam:** volgens een bekende Psali die begint met het woord Adam *"Adam, het begin van de schepping – je bracht hem terug, moeder van Isoos – van een verlaten land – Maria ti Parthenos"* die een karakteristiek melodie heeft en die wordt gebruikt alleen op zondag, maandag en dinsdag.
2. **Een psali Watos:** volgens een bekende Psali die begint met het woord Watos (in het Kotisch betekent de doornstruik) *"De doornstruik, die Mozes de profeet zag in de woestijn, en uit het midden was een vuurvlam, maar het verteerde het niet"*, die een karakteristiek melodie heeft, die wordt gebruikt alleen op woensdag, donderdag, vrijdag en zaterdag.

❖ Naast dit overgrote deel van lofzangen op deze twee melodiën, zijn er ook lofzangen behorend bij de vier Hoosen. Deze zijn bedoeld als uitleg en hebben hetzelfde onderwerp. Ook worden er lofzangen gezegd bij het avond- en ochtendwierookgebed.

❖ Opmerkelijk in deze lofzangen is de grote verscheidenheid aan melodiën en het gemak en de levendigheid van het gezang. Een aantal worden slechts eenmaal door de zanger gezegd, maar er zijn er ook met een refrein dat herhaald wordt, dit kan telkens de laatste regel van elke couplet zijn of juist een heel couplet of twee coupletten. Dit laatste ziet men terug in de lofzang van *de doornstruik* die op de watos manier op de donderdag gezegd wordt. Op deze manier wordt de geest van aanbidding levendiger en al de aanwezigen roepen deze heilige gedeelten vele malen uit, zonder verveling en verlangen naar meer. Met zekerheid kunnen wij daarom zeggen dat zo de vermoeide geest tot rust kan komen. De melodiën blijven in het geheugen achter om zo de geest te versterken, zelfs ten tijde van zwakte.

Hos Erof (*Prijs Hem*)

De maand Kiahk is de maand van de lofprijzing. Het is de maand waarin de kerk voor ons een grote reeks aan lange vreugdevolle en mooie hymnen heeft opgesteld.

Wanneer wij naar deze luisteren, zullen wij ze betekenisvol en indrukwekkend vinden en het dringt diep door tot aan het hart, en het beweegt de gevoelens van de mens waarlijk.

Wanneer wij genieten van het luisteren naar de lange en prachtige symfoniën van de grote beroemde componisten zoals Beethoven en Mozart, hoeveel des te meer zullen wij dan genieten wanneer wij luisteren naar de lofprijzingen, die als kostbare schat door de voorvaders van de kerk overgeleverd zijn, en zij helpen ons bij de altijddurende aanbidding van onze God.

De hymne **Hos erof**, wat in het Koptisch prijs *Hem* betekent, is één van de typische hymnen van de maand Kiahk, die in de kerk te horen is. Wij verlangen ernaar om meer van deze hymne te horen, en het te leren, zodat wij er meer van kunnen genieten. Hierna is er een andere hymne die deze opvolgt en het aanvult, en deze duurt ongeveer tien minuten. Het is de hymne **Arie ho-oe et-shasf**, dit betekent *verhoog Hem ten zeerste*, want de mens die Hem prijst, kan niet anders dan Hem ook te verhogen. Een andere hymne die ook kenmerkend is voor de maand Kiahk is **Tenen**, en deze wil zeggen: **Daarvoor bidden wij aan, een offer en rationele aanbidding, wij zenden tot U deze dag de lof voor Uw glorie, O onze Redder. Ananias, Azarias en Misaël... Zij prijzen en zegenen God ten alle tijden.**

Ook kenmerkt de vierde Hoos zich, bij psalm 150, met een aanvullend deel dat na elke couplet herhaald wordt, dit is: **De glorie en lof behoren toe aan onze God.**

Looft de Heer onze God met een welgevallige psalm..

Vergeet niet de bekende hymne genaamd 'de grote Halleluja', die gezegd wordt aan het begin van de middernachtdienst. Deze is het begin van het woord *Halleluja*. De hymne duurt vele minuten, maar is vol met troost voor de vreugdevolle mens die de Here prijst. Deze hymne is het begin van de hoos van Kiahk en het bevat 38 delen uit de psalmen van David de profeet. Aan het einde van elke deel zeggen de gelovigen *Halleluja* volgens een bekende melodie.

De Heilige Liturgie

Er zijn een aantal voorbeden toegevoegd, er wordt een speciale responsorium gezegd voor de lezing uit de Handelingen, er zijn responsoria passend bij de Evangelie lezing en er worden andere Aspasmosen gezegd tijdens de vier zondagen van Kiahk.

Daarnaast is er een typische hymne die gezegd wordt bij de psalm van het Evangelie en bij een aantal andere psalmen ten tijde van de communie en deze wordt de *Halleluja van Kiahk* genoemd.

❖ **De kerk draagt ons op om ons zelf en onze harten gereed te maken, zodat het een stal kan worden waarin wij de Zoon van God mogen ontvangen.**

❖ **En het draagt ons op om het leven van lofprijzing zelf te ervaren en altijd God aan te roepen, zeggende: "*heilig, heilig, heilig, Uw glorie vult de hele aarde*".**